

Les Codines

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Veïnat de Les Codines
Emplaçament A ponent del terme municipal per sobre la B-122.
Alçada: 295

Coordenades:

Latitud: 41.63947
Longitud: 1.903
UTM Est (X): 408637
UTM Nord (Y): 4610329

Classificació

Número de fitxa 08179 - 19
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Popular Contemporani
Segle XVIII-XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla d'Ordenació Urbanística Municipal
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dg., 14/04/2019 - 02:00

Descripció

Les Codines és el nom d'un veïnat situat a l'oest del municipi de Rellinars. En el vessant hidrogràfic dret de la Riera de Rellinars, i arrecerat pel turó conegut amb el nom del Cisternot i la Creueta, ambdós de 372 i 373 metres d'alçada respectivament. L'accés es fa des del nucli urbà, per l'església nova de Sant Pere i Sant Fermí en direcció a Les Ferreres. També es pot fer directament des de la carretera B-122, en el punt quilomètric 16,900, just davant de Can Cotis, pel camí de Les Ferreres. Al seu voltant, hi ha les terres de conreu amb marges de pedra seca molt ben conservats. Actualment les terres estan abandonades però encara s'hi pot veure una plantació residual d'ametllers i les antigues feixes de conreu delimitades per murs de pedra seca en un excel·lent estat de conservació que arriben fins gairebé a tocar de la riera.

Quan s'observa el conjunt de les construccions, en realitat el que es veu és un seguit d'edificis annexats, ja sigui pel costat o tapant directament la façana de l'altra, que segurament es comunicaven per l'interior. El conjunt de cases estan construïdes damunt d'una codina. Es compten fins quatre edificis annexats. Tots ells són de planta rectangular, amb la coberta a dues aigües, de teula àrab i el carener perpendicular a la façana principal. Sembla que el cos originari és el del mig. Consta de planta baixa, pis i golfes o cambra d'aire a la qual posteriorment s'hauria afegit una altra cos més estret, que es distingeix pel color de la teula. A aquest edifici s'hi accedeix des del carrer de Les Ferreres a través d'una portalada dovellada de travertí que dona pas a un pati clos.

El segon edifici seria el que es localitza més al sud, de planta baixa i planta pis, amb una certa simetria en les obertures de la façana principal. De la façana de ponent surt un mur de tancament que fineix amb la casa del darrera creant un pati clos. Queda protegida del roquissar on està construïda per un mur de tancament perimetral.

L'edifici més modern és el que està situat a tramuntana, al peu del camí de Les Ferreres. Les dimensions d'aquesta són molt més grans, amb una planta suplementària, però tot ell és molt més estret. A la façana de ponent hi té un edifici annex amb cobert a un sol vessant, mentre que per la façana de llevant, actualment un habitatge independent en procés de restauració, hi havia un celler amb la tina, reconvertida fa molts anys en bany, però sí que per l'exterior conserva els graons i la portella d'accés.

Més a l'esquerre de l'antic celler s'observa un edifici de planta baixa, amb la coberta plana (protegida per unes planxes de fibrociment a l'espera de la seva rehabilitació) que ara serveix de traster però que havia estat un trull reconvertit posteriorment com a premsa per fer el vi. Conserva varis elements de la premsa i del trull. A la part del darrera es conserva intacte una altra tina. Es poden veure les dues bigues de fusta originàries amb l'encanyissat característic del sota-coberta.

En aquest indret també hi ha l'antiga cort que els propietaris han rehabilitat encertadament com a habitatge, respectant el màxim d'elements estructurals. Al davant destaca una barraca de pagès, perfectament conservada, amb parament de pedra i travertí lligat amb morter de calç i coberta a dues aigües de fibrociment amb el carener perpendicular a la façana principal. Curiosament està datada de l'any 1921 (triangle de morter de calç gravat a la part posterior de la barraca).

Els paraments són de pedra i travertí lligat amb morter de calç pels més antics. La majoria tenen les façanes arrebossades. La composició de les diferents obertures denoten la composició senzilla, simètrica i un cert minimalisme arquitectònic.

Observacions:

Per sota de la casa, a la llera dreta de la riera de Rellinars, al peu de la cinglera hi ha la font que porta el nom de la casa.

Història

El topònim de codines pot estar originat per un fet geològic, ja que en aquest indret la roca es troba a flor de terra i fa un clap nu de vegetació.

Segons les fonts consultades per M. Dolors Moreno, Les Codines ja existiria, com a mínim a les acaballes

del segle XIV. Al 1414 s'esmenta a un tal Berenguer çes Codines que posseeix a Rellinars una vaca i una brava. Mig segle després, un tal Mateu Codina arrenda als propietaris de Les Ferreres "una part de terra que tenen prop del torrent de la figuereta, que té dues-centes passes de llargada i dues (?) d'amplada", amb la condició que els pagui dos denaris cada Nadal. A canvi els Ferreres, donen permís perquè aprofiti l'aigua del torrent i la pugi fins la feixa. A finals de segle XV Mateu ja és mort i el seu fill Martí es casa amb Joana Mas, de Terrassa. Durant el segle XVII i XVIII es pot llegir varies vegades el cognom de Codina. En un dels casos est troba relacionat amb un crim comès a Rellinars. En les actes del judici s'explica que Salvador Boada, hereu i pagès del mas de la boada, compareix davant del Veguer de Manresa per declarar que li mataren un mosso (o germà), i que el seu cos va ser trobat sense vida al torrent de la Barbotera, prop del mas Alavedra (Les Cases), en terres del mas rònc anomenat Carlets, sobre el camí que va de la boada a Terrassa i Monistrol, on es troba amb el torrent que baixa de la Saiola. Pels volts de l'indret on succeïren els fets varen trobar a l'hereu de les Codines, en Salvador Codines que declara posteriorment haver-se barallat amb Fermí Boada, germà de Salvador Boada i Joan Cases, hereu del mas de Les Cases. Sembla que després haurien marxat de la casa i aquesta s'hauria arrendat. El contracte del segle XVIII el propietari de l'heretat, Fermí Codines, deixa l'explotació del bosc a Valentí Serrahima, a rabassa morta.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE RELLINARS (2014). Catàleg de béns a protegir; dins Pla d'Ordenació Urbanística Municipal.

MORENO ALBAREDA, M. Dolors (1986). Rellinars. Rellinars: Patronat Local de la Vellesa de Rellinars, pp. 38 - 40.

MORENO, M. Dolors (1997). Les masies de Rellinars; dins XVIII Ronda Vallesana. Unió Excursionista Sabadell, pp. 73 - 81.

